

OBRTNI VESTNIK

Strokovni list za povzdigo in napredek obrtništva dravske banovine

»OBRTNI VESTNIK«

Izhaja vsakega 1. in 15. v mesecu in stane:

celoletno Din 40.—
polletno Din 20.—
posamezna številka Din 2.—

GLASILO OKROŽNIH ODBOROV,

OBRTNIH ZDRUŽENJ IN OBRTNIH DRUŠTEV DRAVSKE BANOVINE

Uredništvo in upravljanje: Ljubljana, Cankarjevo nabrežje 9.

Nefrankirani dopisi

se ne sprejemajo. Rokopisni se ne vračajo. Ponatisli dovoljeni le z navedbo vira.

Številka pri poštni hranilnici, podružnici v Ljubljani 10.860.

XVII. letnik.

V LJUBLJANI, dne 1. aprila 1934.

Štev. 7.

Vsem svojim sodelavcem in obrtniškim tovarišem želimo iskreno najlepšo veliko noč, prepričani, da tudi obrtniška velika noč ni več daleč od nas.

UREDNIŠTVO IN UPRAVA
»OBRTNEGA VESTNIKA«

Besede in dejanja

V neizvestnosti so mnogi naši obrtniški tovariši, ker zaradi številnih neložnih in nedoslednih izjav in izjav posameznikov, ki zavajajo doslej vedno strnjeno naše obrtništvo v stranpota, ne vedo, kam naj usmerijo svoje prepričanje in komu naj posvetijo svoje moči za delo za boljše obrtniško bodočnost. Ni nam namen ponovno dokazovati nesmiselnosti dela nekaterikov, ki izključno zaradi svoje osebne ambicije nočejo prenehati z obrtništvu škodljivim delom, nego ga še dalje cepijo v času, ko sta enotnost in najtesnejše medsebojno sodelovanje vseh obrtnikov najpotrebnejši. Dogodki zadnjih tednov, ko je misel za skupno delo po dosedanjem sistemu in pod okriljem naše res poštvalne skupne zbornice za TOI našla ponovno širom naše banovine mogočen odmev, so jasno pokazali nepotvorjeno voljo vsega našega obrtništva. Ne želimo poudarjati in ponavljati hvaležnosti, ki so jo v vseh krajih premnogi izrekli naši zbornici za TOI in našim odličnim obrtniškim voditeljem za njihovo delo in napore, ki so jih tekom dolgih let in v najtežjih časih vlagali za napredek in procvit naše obrti, nego želimo ugotoviti le nepobitno dejstvo, da je kakovostno, organizacijski in končno tudi materialni položaj slovenskih obrtnikov boljši od obrtnikov v drugih krajih, ki imajo že dolgo časa svoje samostojne obrtniške parlamente.

Nihče naj ne preze, da je bilo za naše slovensko obrtništvo ravno v zadnjih letih, ko je bilo delo skoraj povsod zaradi gospodarske depresije umrtvljeno, storjenega mnogo, a vendar se nihče ni hvalil in trkal na prsa govoreč o svoji lastni osebi, niti je naš list, — kar bi mu sicer bila moralna dolžnost — hvalil ali dvigal kogarkoli, katerega ime je sicer že dolgo zapisano v zlati knjigi dela našega obrtništva. Naše geslo so dejanja in ne prazne besede, niti prepevanje slavospevov posameznikom. Ni nam nikdar bilo važno, kdo dela in kako se dotičnik imenuje, nego nam je bilo važno, kaj je bilo storjenega. Posameznik kot skromna edinka ne predstavlja ničesar, pač pa predstavlja zaupanje svojih tovarišev in mora kot tak biti le anonimni sodelavec velike obrtniške družine za veliko in pošteno obrtniško stvar. Na naših sestankih nikdar nihče ni mogel zapaziti sovraštva do kogarkoli, nikdar nismo poznali omalovaževanja nasprotnikov in naš list ni nikdar — razen izzvan — posegal v stvari dotičnih, ki smatrajo, da uspeh obrtništva ni v slogi, nego v razcepjenosti in medsebojnem sovraštvu.

Ne očitamo nikomur ničesar. Naša želja je dobra vsakemu. Le žal so bila vsa naša vabila mnogim za sodelovanje zaman in nismo nikdar mogli pozdraviti najhujših kritikov pri našem delu, da sodelujejo z nami ali pa da se vsaj prepričajo o krivici in neumestnosti svojih trditvev. Vsak zapeljanec se je vedno skesan vrnil v svoj dom. Tudi se-

Delo in naponi Obrtniškega društva

V soboto 17. marca se je v restavraciji Zvezdi vršil občni zbor Obrtniškega društva, na katerem je dosedanja uprava pod predsedstvom g. Rebeka številno zbranim članstvu podajala račun o borbah in uspehih zaključene poslovne dobe. Zborovanju sta prisostvovala tudi tajnik Zbornice za TOI dr. Pretnar in kot zastopnik mestne občine dr. Frelih.

Predsednik g. Rebek je po kratki po-zdravni besedi presenetil zborovalce z izredno zanimivim, skrbno izdelanim poročilom o gibanju posameznih obrtnih panog v Ljubljani od leta 1910 pa do danes. Njegova izvajanja je nazorno utemeljevala serija linijskih diagramov, ki jih je g. predsednik izrisal sam in s katerimi je v živi sliki podal naraščanje in padanje naših obrti v zadnjih letih pred vojno, v času svetovne katastrofe, v dobi konjunktura po preobratu in v današnji krizi. Nazorno je predložil, da je rastoči razvoj našega obrtništva v tem času v splošnem za mnogo prehitel porast prebivalstva, kar je eden važnih razlogov današnje stiske. Značilno je sicer, da je bilo leta 1910 in leta 1933 v Ljubljani enako število čevljarjev, a kljub dejstvu, da je prebivalstvo v tem času naraslo za 35 odst. (število obrtnikov vohče pa je v tem času poskočilo za 124 odst.), je tudi ta panoga v občutni krizi, v katero jo je pahnil ogromni razmah tvorniške produkcije. Krojači in krznarji so v času vojne konjunktura bohotno narasli, zadnja leta krize pa jih v precejšnji meri decimirajo. Krojačice in modistke zaznamujejo v zadnjem času spet majhen porast. Izdelovalci pletenin, ki proizvajajo pač za mnogo širši okoliš, kakor je Ljubljana, kažejo izmed vseh obrti največji prirastek: od l. 1910 do l. 1933 so se pomnožili za celih 925 odst. V kovinarski stroki se je samo število ključavničarjev povečalo v sorazmerju s porastom prebivalstva (za 32 odst.), medtem ko mehaniki (za 241 odst.), kovači (za 210 odst.) in kleparji (za 105 odst.) beležijo znatno prevelik porast. Prav tako premočno naraščajo vse panoge prehranjevalne stroke, mesarji (za 230 odst.), slaščičarji (za 145 odst.), peki (za 85 odst.), medtem ko je število gostilničarjev še najmanj poskočilo (za 74 odst.). Prav tako kaže ogromen prirastek gradbeni stroka, čeprav gradbeni podjetnost vzdržema pada. Samo število graditeljev je naraslo za nič manj kakor za 860 odstotkov, pri čemer je razumljivo, da se zidarski mojstri niso mogli posebno dvigniti. Podobne razmere vladajo tudi v ostalih obrtnih panogah in nujno potrebni so energični

daj se bo to zgodilo. Obrtniki vedo, da so jim najboljši voditelji tisti, ki jih vodijo že desetletja in ki so s svojim delom že dokazali svojo sposobnost in svojo ljubezen za obrtniško delo.

Če primerjamo torej delo nas in nasprotnikov, moremo postaviti le naša dejanja proti njihovim besedam, ker tam dejanj ni in jih ne morejo pokazati. Da bodo naša dejanja še močnejša in da bo boljša bodočnost našega obrtništva še bližja, naj k nam pristopijo vsi naši prijatelji z aktivnim delom in naj se za vsako stvar obračajo na nas, ker jim bomo vedno zastoj pojasnili vse potrebno. Za denar svojega tovarištva, kakor drugi, ne prodajamo.

Naj se vsi odločijo za resna dejanja in ne za puhlo besedičenje, ker bomo le tako uspeli v naših naporih za našo obrtniško stvar in dosegli boljše obrtniško veliko noč, ki jo vse svojim tovarišem res od srca želimo.

ukrepi, ki bodo zajezili neizbežni razvoj v propast.

Za svoja prav poučna izvajanja, h katerim se bomo tudi mi o priliki še povrnili, je g. predsednik žel pri vseh poslušalcih krepko odobravanje, še posebej pa mu je čestital tajnik Zbornice za TOI dr. Pretnar, ki je upravičeno podčrtal, da pri nas še nismo čuli o položaju v obrtnih strokah tako vzorno zbrane in grafično prikazane statistike. Obenem je zagotovil, da bo zbornica kakor doslej tudi v bodoče društvu rade volje v podporo. Enako je vso pomoč obljubil dr. Frelih v imenu mestne občine.

Sledilo je podrobno delovno poročilo, ki ga je podal tajnik g. Špeletič in ki ga objavljamo v celoti.

Obrtniško društvo lani

Razdobje, o katerem je položil odbor našega Obrtniškega društva svoj obračun, je stavilo nanj velike naloge, velike dolžnosti in veliko odgovornost. Tega se je odbor tudi dobro zavedal ter je skušal v okviru svoje možnosti zadostiti vsemu in v duhu svojih nalog tudi upravičeno ter pravočasno braniti interese svojega članstva. Ob tej priliki se moramo predvsem spomniti marljivih naših društvnikov, ki so v preteklem letu preminuli, in sicer tovarišev gg. Josipa Marčana, Ludvika Jakliča, Josipa Kelbla in Ignacija Repšeta. Kruta usoda nam je vzele v preteklem letu tudi znanega obrtniškega delavca g. Blaža Zupanca v Laškem in našega starega prvobornika g. Ivana Rebeka v Celju.

Od posebnih akcij, ki jih je priredilo Obrtniško društvo v preteklem letu, naj posebno omenim obrtniški sestanek, ki smo ga sklicali dne 10. maja zaradi poseganja delavskih organizacij med vajenske vrste. Vsem nam je v spominu, da se je vršil neki vajenski sestanek, sklican po delavskih organizacijah, kjer se je vajencem prikazalo, kako jih izkoriščajo njihovi mojstri in jim prikrajšujejo njihove pravice. Po sklepih tega sestanka smo priredili veliko informativno predavanje za mojstre in vajence o obrtnem zakonu z ozirom na predpise, ki se tičejo vajencev. Predavanje je imelo sijajen uspeh. Nabito polna dvorana OUZD v Ljubljani je pričala o potrebi takega razgovora. 18 solidarnih brzojavk bratskih nam društev je podkrepilo našo inicijativno. Vsem smo dokazali napačni sistem vzgoje po delavskih organizacijah. Z našim zborovanjem smo opozorili tudi merodajne oblasti na važnost tega vprašanja ter smo s tem v kali zatrli škodljivi vpliv na našo obrtno mladino.

Pomembna in zgodovinsko važna činenjenica v preteklem letu je otvoritev Obrtniškega vajenskega doma, pri katerem si je društvo pridobilo mnogo zaslug. Dne 4. XI. 1933 je odbor priredil častni večer našim članom in to gg. častnemu članu g. dr. Windischerju, prvemu predsedniku in ustanovitelju g. Dragotinu Hribarju ter tovarišem Ignaciju Veharju, Franju Krapešu, Ivanu Dachsu, Simonu Praprotniku in Josipu Toniju. Društvo jim je poklonilo umetniške meščanske diplome v lepih okvirjih.

Ob koncu preteklega leta je društvo priredilo zanimivo gospodarsko predavanje, kjer je predaval ljubljanski župan pred številnim članstvom o gospodarstvu našega mesta.

Prezreti ne smemo niti sodelovanja pri snovanju poklicne posvetovalnice. Društvo se je udeleževalo po svojih odposlancih tudi diskusijskih večerov klub občinskih svetnikov JNS. V potrebnih slučajih je opozarjalo svoje član-

stvo na važne spremembe in nove predpise z okrožnicami, tako da je imelo vedno direktno zvezo s članstvom in da je članstvo bilo vedno tudi pravočasno opozorjeno na vse važnejše zadeve. Zlasti je društvo posvečalo pažnjo davčnim zadevam. Članstvo se je zaupno obračalo nanj in društveni funkcionarji so mu prav radi šli na roko. Uspešne so bile razne intervencije na različnih mestih, ker ima Obrtniško društvo dejansko tudi najboljše zastopstvo v raznih odličnih korporacijah. 9 članov Obrtniškega društva je članov sedanje občinske uprave, v Zbornici za TOI ima na čelu obrtnega odseka svojega predsednika, ki mu pomagajo pri delu še tovariši Bricelj, Krapež in Kavčič. V davčnem odboru našega mesta ima svoje zastopnike in baš temu dejstvu je pripisovati marsikak uspeh, ker ravno ti najboljše poznajo prilike in gospodarski položaj naših davčnih zavezancev.

Ob tej priložnosti moramo poudariti, da je delo Obrtniškega društva oslonjeno na prostovoljno organizacijo članstva, kar je izpričevalo važnosti njegovega obstoja. Zato tudi upravičeno kličemo in pričakujemo od vseh merodajnih činiteljev upoštevanje in razumevanje naših predlogov in naših teženj. Obrtništvo v Ljubljani, ki se v pretežni večini zbira okrog našega društva, se je že samo moglo prepričati, da je v našem vodstvu dobra volja in mnogo ljubezni, pomagati svojemu stanovskemu tovarišu.

Vedno in povsod smo stremeli, da se ublažijo trenja in nerazumevanja, in sedajle ponovno poudarjam, da je pri nas volja in pošten namen združiti obrtniške vrste in tako v skupni organizaciji pomagati tako celoti kakor posamezniku. Teh načel se je vedno držalo Obrtniško društvo in s temi načeli je izvršilo dejanja, ki jih sicer nobena obrtniška organizacija ne bi mogla doseči.

O ustanovitvi Vajenskega doma, ki pomeni najlepši uspeh društva v zaključenem letu, je poročal načelnik vajenskega odseka g. Milko Krapež.

Kako vzgajamo našo mladino

Da je napredek in bodočnost obrtniškega stanu v naši mladini, v našem obrtnem naraščanju, se zavedata pač vsak trezen naš stanovski tovariš in tovarišica. Zaradi tega je tudi Obrtniško društvo posvečalo in še danes posveča ravno vzgoji obrtnega naraščaja največjo pozornost, ker je to prva in bistvena naloga vsakega pokreta in vsake stanovske organizacije. Gotovo so vsem v spominu akcije, ki jih je Obrtniško društvo v preteklih letih izvedlo, da poglobi čuvstvo in ljubezen v vrstah našega obrtnega naraščaja. V naši skromnosti in v prvih početkih mladinskega pokreta smo morali prebroditi marsikatero težavo in nepriliko, a je vendar dobra volja ustvarila velike čine. Iz primitivnih sestankov in skromnih zborov prijateljev naše obrtne mladine se je razvijal naš načrt v večje in širokopolne akcije.

Zavedajoč se, da nam brez pravega zatočišča in brez stalnega prostora ali vsaj skromnega krova ne bo mogoče uresničiti vseh naših idealov, smo pričeli z delom. Obrtniško društvo je že več let smatralo za najvažnejšo dolžnost ustanovitev posebnega obrtniškega vajenskega doma kot eno najnujnejših zahtev našega naraščaja. Resna volja in tudi baš ugodna prilika sta nam pripomogli k temu, da smo srečno prijadrali v pristan naših želja in hotenj. Ob prevzemu stare šentpeterske vojašnice po mestni občini ljubljanski smo porabili

ugodno situacijo ter pokrenili, podprti od najodličnejših činiteljev, akcijo za ustvaritev vajenskega doma v Ljubljani. Že propasti zapisana ustanova banske uprave je ob zanimanju našega društva začela poganjati svoje korenine. Prav vsi smo se dobro zavedali mnogih težkoč, osobito onih, ki nam jih še vedno povzroča gospodarska kriza. Toda krepka volja, ojačena po podpori oblasti in ustanov, je premostila tudi te težkoče in smo se tako znašli lansko leto dne 19. marca pred našo javnostjo s pozitivnim predlogom za dokončno ustanovitev te velepomembne institucije. Po pritrdilnem sklepu lanskega občnega zbora Obrtniškega društva je bila ustanovitev vajenskega doma sklenjena stvar in s tem postavljen prvi temeljni kamen. Mestna občina ljubljanska nam je takoj obljubila brezplačno uporabo prostorov, banska uprava nam je pa odstopila del inventarja, ki ga je svoječasno uporabljal invalidski dom. Pravilnik o ustanovitvi in organizaciji Obrtniškega vajenskega doma v Ljubljani, ki ga je lanskega občnega zbora sprejel, je banska uprava dne 13. maja 1933 v celoti odobrila. Kuratorij je prevzel proti reverzu v posebnem komisijem pregledu za dom določeni inventar. Vrednost tega inventarja se ceni na ca. Din 120.000.—. Mestna občina ljubljanska nam je nato poslala tudi izposoditveno pogodbo, glasom katere nam je zagotovljena brezplačna uporaba ubikacij za dobo 20 let. Po možnosti se občina zavezuje neobvezno prispevati tudi brezplačno dobavo električnega toka, kurjave in vode.

Omenim naj ob tej priliki tudi, da so bili vsi prostori v sila zanemarljivem stanju in da se je vsepovsod poznal zob časa. Polna dva meseca so trajala očiščevalna in popravilna dela. Šele po teh delih smo mogli misliti na otvoritev doma.

Dne 8. septembra 1933 je bil dan otvoritve, h kateri se je zbralo preko 200 samih odličnih oseb, ki so zastopale razne javne ustanove in obrtniške organizacije. Po tej oficijelni otvoritvi smo šele mogli pristopiti k podrobnemu delu. V domu imamo vse potrebne naprave, ki omogočujejo, da se lahko razvija. Razdelitev prostorov je sedaj tako urejena, da odpade 90 mest za vajence in 30 za vajenke. Javnost je posvetila največjo pozornost tej novi ustanovi. Kmalu so se prijavili prvi zainteresirani in danes imamo v domu že 48 rednih gojencev, ki uživajo popolno oskrbo, t. j. stan in hrano. V zavodu vlada vzorna disciplina in red ter so vsi gojenci prav zadovoljni. Mesečna oskrba stane 350 Din. Nekaterim gojencem prispevata to oskrbo mestna občina ali banska uprava.

Poleg tega je vzporedno tudi v pogledu kulturnega napredka korakal s svojimi načrti naš vajenski odsek. Omogočili smo, da se sedaj redno tedensko vrše po dvakrat predavanja nacionalnega vzgojnega značaja. Potom zveze z Zvezo kulturnih društev imamo preskrbljenih dovoljno število predavateljev.

V pičlih 5 mesecih smo priredili 34 predavanj, deloma s skiptičnimi slikami ter 4 poučne kinopredstave. Med odličnimi predavatelji naj predvsem omenim I. podstarosto Sokola kr. Jugoslavije brata Gangla, senatorja g. dr. Rožiča, g. župnika Barleta, profesorja g. Šesta, g. dr. Missa, g. dr. Pretnarja, profesorja Dolžana, profesorja dr. Mišelaka, dr. Rapeta, g. Kravosa, g. Iskro, g. Puherja in številne druge. Radi letne sezone bomo z aprilem mesecem predavanja prekinili, pač pa bomo posvetili večjo pozornost skupnim izletom v naravo.

Na splošno željo vajencev samih je bil ustanovljen pevski zbor, ki je deljen za oba spola in ki ga vodi zelo marljivo učitelj g. Balog. Obstoječi tamburaški odsek deluje v treh skupinah pod vodstvom g. Šijakoviča. Prvi so starejši vajenci, ki sodelujejo v odseku že polni dve leti, a drugi dve skupini sta novi. Zaradi velikega zanimanja do godbe je društvo bilo prisiljeno izpopolniti svoje instrumente ter smo v letošnjem letu dokupili novo garnituro. Poleg teh dveh odsekov je v svojem početnem razmahu prav pridno na delu lutkarski odsek, ki ga vodi brat Lojze Kovač. Vajenci se pripravljajo, da si sami zgrade malo lutkovno gledališče in lutke, s katerimi si bodo krajšali čas v čemerikavih zimskih večerih in pustih nedeljah. S tem obenem dobijo nekoliko ročne spretnosti in si ustvarijo razumevanje za pojme raznih slogov. V lutkarskem odseku prihajajo do izraza prav vse stroke našega rokodelstva. Tako najdemo mizarškega vajenca pri delu miniaturne oprave, izdelane v raznih slogih, slikarski vajenec je pridno zaposlen pri slikanju

kulis, elektrotehnični ima polne roke dela pri električni aparaturi, krojač hiti pri krojenju oblek za male lutke, šivilja mu spretno pomaga, modistinja poklada svoje sposobnosti v dekoracijo malih mrtvih bitij, ki jim je frizerski pomočnik tudi lepo prikrojil lasuljo, a poleg tega imamo marljivo zastopane vse ostale stroke, tako da je prav prijetno opazovati veselje našega naraščanja, ki si išče razvedrila pri takem prijetnem opravilu.

Pozabiti ne smem niti naših telovadcev, ki si krepe mišice, duh in voljo v sokolskih telovadnicah. V kolikor ne pridejo v poštev pri posameznih odsekih se vajenci prav pridno poslužujejo naše velike knjižnice, kjer ima polno roko dela učiteljski abiturijent gospod Pušljer.

Uprava doma posveča vso pozornost tudi dopolnitvi inventarja. Tako smo pred kratkim iz lastnih sredstev preuredili 40 postelj v praktične in lične ter jih kompletirali z žičnimi vložki in novimi žimnicami. Delo, ki ga zastavljamo za našo obrtno mladino, kaže tudi vidne uspehe. Lepo in dostojno obnašanje vajencev in vajenk na ulici, v delavnici, šoli in domu je rezultat naše vzgoje. Poleg teh, ki posejajo naš dom, in to je prav lep kader zunanjih vajencev — preko 200 po številu — dobivajo indirektno dobri vzgojni vplivi tudi ostali vajenci, ki prihajajo z njim v dotik.

Ob tej priliki apeliram na vse naše tovariše, da se malo bolj zanimajo in nam pomagajo pri vzgoji naše obrtne mladine. K našemu delu hočemo in želimo pritegniti vse naše tovariše, ki mislijo pošteno. Ne odbijamo nikogar in nam je vsak dobrodošel sodelavec, ki ima voljo graditi naprej. Naši načrti še niso vsi uresničeni in prepričani smo, da jih bomo izvedli le s sodelovanjem vseh naših tovarišev. V naši mladini je naša bodočnost, posvetimo ji naša izkustva, učimo in vzgajamo jo, da se ji bo nekoč bolje godilo kakor nam. Nacionalno prežeta mlada duša naj pišejo v miru iz tega studenca najboljši lek, ki jih bo pokrepil in ustvaril v dobre državljane in dostojne člane človeške družbe ter v ponos naši ljubljani domovini.

Blagajnik g. Urbas je v svojem denarnem poročilu navajal tudi pravočasno ali pa gmotno pomembne javne prireditve, ki jih je priredilo društvo v tem letu. Duha, ki vodi blagajno Obrtniškega društva, najlepše označuje dejstvo, da je med izdatki najvišja postavka prispevek za Vajenski dom (9000 Din) in da je društvo iz dohodkov lepo uspelega obrtniškega plesa obdarovalo za sv. Jožefa 14 onemoglih obrtnikov. Po teh poročilih je bila na predlog revizorja g. Brecljnika soglasno sprejeta razrešnica staremu odboru.

Pri volitvah so bili soglasno izvoljeni: predsednik Josip Rebek, ključavničarski mojster, podpredsednik Fran Iglič, krojaški mojster, v odbor pa fotograf Hibšer, črkoslikar Pristou, urar Krapež, mesar Urbas, knjigovez Šifer, stavbenik Bricelj, podobar Götzl, mehanik Batjel, mizar Primožič, kolar Fajfar, kavarnar Krapež, dimnikar Rogelj, slikar Špetič, pek Mežnaršič, elektrotehnik Grlic in pek Tušar. Pregledovalca računov sta mesar Brecljnik in spediter Turk, predsednik razsodišča pa mesar Josip Toni.

Pred zaključkom zbora je predsednik g. Rebek poročal še o tem, da je Društvo jugoslovenskih obrtnikov nedavno stavilo vlogo na mestno občino, naj bi občina odstopila primerno parcelo za zgradbo Obrtniškega doma. Parcela naj bi se podelila neki zadrugi za gradbo tega doma, ki se bo šele ustanovila. Predsednik je ostro pogrjal takšen način dela za obrtniške interese in je sporočil, da je Obrtniško društvo že pred časom razpravljalo o vprašanju gradbe takšnega doma in da ima tudi zbrano že večjo vsoto denarja za gradbeni fond. Toda Obrtniški dom ne bo smel biti samo sredstvo ene skupine, temveč bo moral biti resničen dom vseh obrtnikov. Samo s tem pogojem bo mestna občina dala svet na razpolago. Na koncu je predsednik med gromkim aplavzom plediral še za splošno sodelovanje vseh obrtnikov in proti tisti netovariški medsebojni gonji, ki se je brez vsake koristi vgnezdila v obrtniških vrstah in ki jo je pokojni sodnik Koršič o priliki neke pravde tako zadeto nazval: uprizorjanje operet.

**Napredek
obrtništva je mogoč
le v slogi!**

O članarini obrtniških združenj

O članarini naših združenj je treba končno izpregovoriti odkrito besedo. Zakon o obrtnih določa, da se morajo med izdatki v prvi vrsti kriti oni, ki so potrebni za opravljanje poslov, ki jih združenjem narekuje zakon. Toda na skupščinah prisilnih združenj se vodi jo dolgotrajne razprave o tem, kolika naj bo članarina za združenja. Navadno vsi nasprotujejo plačevanju članarine in vsak gleda na to, da je članarina najnižja. In res vidimo, da je zlasti pri naših skupnih združenjih članarina naravnost minimalna. Le tam, kjer so člani stanovsko zavedni, kar je slučaj zlasti pri strokovnih združenjih, je stvar drugačna. Tu se članstvo zaveda, kako važno in koristno je za stroko, če združenje v redu vrši svoje posle in jim zategadelj ni žal prispevkov, ki jih plačujejo kot članarino svojemu strokovnemu združenju. Razlika v članarini med skupnimi združenji in strokovnimi je precej velika. Skupna združenja imajo članarine navadno po 10.—, 20.— in 30.— Din, ponekod celo nič, dočim imajo strokovna združenja članarine od Din 75.— do več kot Din 200.—, in se zategadelj ne zavedni obrtniki branijo včlanjenja v njih, ker se boje previsoke članarine. Mislimo pa, da bi bilo obratno umljudnejše, namreč, da bi morala biti članarina pri skupnih združenjih višja od strokovnih, saj imajo skupna združenja včlanjene najrazličnejše stroke in je jasno, da morajo imeti tudi več sredstev, če se hočejo za vsako včlanjeno stroko zanimati in ščititi njene interese, dočim strokovna združenja morajo osredotočiti vse svoje delo le na eno stroko.

Kako naj naša združenja napredujejo, če jim nedostaja sredstev že za nabavo posrednih in pravih poslovnih knjig in se vse poslovanje združenj še vedno vrši na najprimitivnejši način. Kjer more obstojati pravilno vodstvo članskega katastra, registra vajencev in pomočnikov, evidenca šušmarjev, blagajniški posli, kje korespondenca z obrtnimi oblastmi in obrtniški poročaji itd.? Že to delo zahteva mnogo časa in volje. Potreben je primerno honoriran strokovni tajnik, ker po zakonu morajo vršiti člani uprave svoje posle brezplačno. Ta določba je v naših razmerah težko izvršljiva, v veliki večini opravljajo predsedniki združenj posle, pravtako tajniki, ki so člani uprave. To se dogaja največ radi tega, ker združenja nimajo sredstev, da bi krila izdatke za honorar strokovnemu tajniku. Kdo more danes zahtevati od predsednika ali kakega drugega člana uprave — obrtnika, da bi brezplačno izgubljal čas za vodstvo poslov združenja, ki prihaja v korist obrtnim oblastim in vsemu članstvu.

Manifestacija prostovoljne obrtniške organizacije

V nedeljo 25. marca je bil v dvorani Obrtnega doma v Celju izredni občni zbor Zveze obrtnih društev dravske banovine v Celju, katerega se je udeležilo 34 delegatov štirinajstih v Zvezi včlanjenih društev. Vseh včlanjenih društev je 19. Kljub težki denarni krizi, v kateri se nahajajo posamezna društva, so se zborovanja udeležili delegati v tako odličnem številu, da manifestirajo za obrtniške pravice in trdno voljo ozdraviti obrtniški pokret in odstraniti iz njega vse ono, kar mu škoduje in kvari ugled obrtniškega stanu in njegovih organizacij. Ob 12. uri dopoldne je otvoril predsednik zveze, g. Golčer, občni zbor, pozdravil zastopnika zbornice g. Rebeka in vse delegate in konstatal, da je bil občni zbor pravilno sklican, ugotovil sklepčnost in prešel na dnevni red. Prečital se je zapisnik zadnjega občnega zbora dne 27. februarja 1934 v Ljubljani in bil soglasno odobren. Soglasno je bilo tudi sklenjeno, da se prenese sedež Zveze v Ljubljano in so se temu primerno spremenila pravila Zveze. Pri volitvah novega odbora so bili izvoljeni: za predsednika g. Rebek Josip, predsednik obrtnega odseka Zbornice za TOI v Ljubljani, za I. podpredsednika g. Vahter Miha, knjigoveški mojster v Mariboru, za II. podpredsednika g. Košir Franc, kovaški mojster v Celju. V odbor so bili izvoljeni gg. Iglič Franjo, Urbas Miroslav in Špetič Albert iz Ljubljane; Ilih Emanuel iz Maribora; Koštomaj Karl iz Celja; Greifoner Joško iz Ptuja; Verbnik Teodor iz Ljutomerja; Rozin Miloš iz Trbovelj; Finčinger Ognjeslav iz Zagorja; Perko Matija iz Šiške; Novak Ivan iz Šoštanja in

Treba je le pomisliti, kako mora danes mojster izkoristiti v svojem poslu čas, da pride do svojega skromnega zaslužka. In po delu naj bi vršil še mnoge in zamudne posle združenja, bil vsak čas na razpolago vsem članom za najrazličnejše intervencije pri sreskih načelnostih, občinah, orožništvu in drugod. Združenje potrebuje denarna sredstva, da se morejo njegovi zastopniki udeleževati konferenc, anket in protestnih zborovanj, da imajo take prireditve pri mnogoštevilnejši udeležbi večji efekt. Kje naj dobi obubožani obrtnik podpore drugod, kakor pri svojem združenju? In brezposelni rokodelski pomočniki, ki danes skoraj lačni in slabo oblečeni trkajo na vrata mojstrov, ki pa so sami v enako težkem položaju! Zategadelj bi morali uvideti naši obrtniki, da je popolnoma napačno, če nasprotujejo malo višjemu plačevanju članarine. Pogledajo naj pri drugih strokovnih in stanovskih organizacijah in videli bodo, kako nesorazmerno višji so organizacijski prispevki. Poglejte le organizacije Vašega pomožnega osebja in videli boste, da prispeva letno tudi po Din 360.— za svojo organizacijo. Enako vidimo tudi, da so njihovi interesi bolj zaščiteni, kakor mojstrov. To nam dokazuje tudi novi zakon o obrtnih, ki vsebuje določbe, ki so njim v korist, nasprotno pa v veliko škodo mojstrom. O tem govore njihove palače, v katerih so nastanjeni njihovi uradi, pisarne različnih organizacij, vse najmodernejše in udobno opremljene, a njihovi zdravniški ambulatoriji bi mogli biti vzor najkomfortnejšim sanatorijem. Za vse to, kar gotovo iz srca privoščimo svojemu možnemu osebju in delavskemu stanu, morate vi mojstri sami prispevati. A kaj imajo naši obrtniki? Toliko, kakor nič. Nimajo nikakega zavarovanja, ne nezgodnega, ne bolniškega, ne za starost, nimajo nikakih prostorov za svoje organizacije itd. In zakaj vse to? Ker je naše obrtništvo bilo vse premalo stanovsko zavedno, ker ni polagalo važnosti svojim stanovskim in strokovnim organizacijam, in tako ni bilo v stanu, da varuje svoje stanovske interese in pripomore do ugleda obrtništva in do izboljšanja njihovega socialnega položaja. To je čista in bridka resnica. Skrajni čas je, da se v tem oziru izvrše spremembe, a prva potreba, da so naša prisilna združenja močna in v polnem delu pri izvrševanju svojih zakonitih nalog in za obrambo pravic svojih članov. Prvi pogoj v doseg tega je, da imajo naša združenja potrebna in primerna denarna sredstva na razpolago, zaradi česar članstvo v prisilnih združenjih ne nasprotuje plačevanju primerne članarine.

Robič Franjo iz Središča; kot namestniki gg. Fajfer Matej iz Ljubljane, Virjent Jakob z Vranskega, Černe Franc iz Šiške, Golež Rudolf iz Laškega, Rakuš Ivan iz Ormoža in Mlinar Janez iz St. Pavla pri Preboldu; za revizorje gg. Grlic Ivo iz Ljubljane in Golob Karl iz Celja. Tudi volitve so iztekle soglasno, nakar je bivši predsednik g. Golčer predal predsedstvo novoizvoljenemu predsedniku g. Rebeku. Ta je v daljšem govoru razvil program bodočega dela Zveze, ki je prav v sedanjem času potrebna organizacija. Govorili so še gg. Iglič, Vahter in Košir, katerih vsak je orisal današnji položaj obrtništva in izrekel željo po živahnem delovanju Zveze. Na predlog g. predsednika je bilo sklenjeno poslati udanostno brzojavko Nj. Vel. kralju in pozdravno brzojavko ministru trgovine in industrije g. dr. Juraju Demečtroviću. Kot zadnja točka so se obravnale resolucije, ki vsebujejo celoten gospodarski program obrtništva, torej tudi program Zveze. Vse resolucije so bile z odobravanjem sprejete in jih bodo članice dobile v prepisu. Ob 12. uri popoldne je predsednik g. Rebek zaključil ta zbor, ki je pokazal popolno enotnost v vrstah onih organizacij, ki se zbirajo v okrilju Zveze obrtnih društev dravske banovine. Zbor je izzvenel kot manifestacija složnega dela, odkritosti in razčiščenja, pa tudi kot manifestacija trdne volje bodočega udejstvovanja Zveze v obrtniški politiki za ohranitev neokrnjenih gospodarskih institucij.

Ste že poravnali naročnino?

Iz naših krajev

Razstavo obrtniških proizvodov bodo priredili obrtniki v Slavonskem Brodu ob priliki 25-letnice obstoja svojega društva.

Strahovita nesreča se je zgodila v kamnolomu Banjica na poti Priština—Peč, kjer se je odtrgal plaz zemlje in pokopal pod seboj več delavcev. Nekaj je mrtvih, nekaj težko ranjenih, a večje število lažje poškodovanih.

Gornjeradgonski grad, ki leži skoraj ob meji na prekrasem položaju in katerega so že Avstrijci hoteli kupiti, je kupila kr. banska uprava dravske banovine za 300.000 Din.

Cez 7 metrov nad normalo je zrasla ponekod Sava. Do katastrofalnih poplavl prišlo v Sisku, kjer je že itak visoki vodostaj še povišala narasla Kolpa. Tudi v drugih krajih ob Savi proti Slavonskemu Brodu in Mitrovici je Sava poplavlila ogromna zemljišča in enako napravila tudi ogromno škode.

Zakon o zaščiti obrtnikov so s svojo resolucijo na nedavnem zborovanju zahtevali vsi obrtniki v Subotici.

Ljubljanski gradbeni podjetnik ing. Dedek, ki je bil več kot pol leta interniran v Italiji, je bil nedavno izpuščen kot nedolžen in se je vrnil v Ljubljano.

Proračun za l. 1934-35 je bil sprejet v senatu, in sicer s 66 glasovi proti 4.

Mnogo več tujih inženjerjev, kakor domačih je zaposlenih v naši državi, kakor so na nedavnem svojem zborovanju ugotovili inženjerji in arhitekti v Beogradu.

Tolpo sadistov, ki je zlorabljala mlade fantke, so te dni odkrili v Beogradu in seveda vse zlikovce zaprli.

Načrt zakona za pobijanje korupcije je že izdelan in bo imel tudi retroaktivno moč.

Mednarodni avijatični kongres se bo vršil prihodnje leto v Beogradu in bodo tedaj prirejene velike avijatične slavnosti.

Bivši veliki župan v Temišvaru dr. M. Filiponi, sedaj odvetnik v Beli Crkvi, je bil zaradi falzificiranja javnih dokumentov obsojen na tri mesece zapore.

Cene jajc so povsod padle. V Zagrebu prodajajo jajca po 30 par, v Sarajevu po 10 par in v Hrvatskem Zagorju po 20 par za en komad.

150 senatorjev in narodnih poslancev bo začetkom maja odpotovalo na Krk in v Dalmacijo, da prouče tamošnje razmere in se na Krku poklonijo spomenu umrlih srbskih herojev.

Bolgarski kralj Boris je prisrčno pozdravil zborovanje Jugoslovensko-bolgarske lige v Beogradu in se obenem zahvalil za poslano mu pozdrave.

60-letnico obstoja proslavlja letos zagrebško vseučilišče.

Več milijonov dinarjev škode je napravil orkan s točo nad Splitom in okolico.

Več hiš je podrlo in napravila ogromno škode v bližini Prevalja reka Črna. Reke Morava, Cijerna in Ribnica so se izlile iz svojih korit in napravile ogromno škode.

Hiše poplavlencem, ki jim jih je pri zadnjih poplavih uničila Sava, bo glasom obljube ministra za gradbe gosp. Srkulja zgradila država.

Občni zbor Združenja slaščičarjev, medicarjev in sorodnih strok

Res smo imeli 12. marca v Ljubljani najslajše in najdaljše zborovanje, saj je imelo od 14. pa do 18.30 pri Mikliču svoj redno skupščino Združenje slaščičarjev in medicarjev in sorodnih strok, a razumni možje in modre žene, ki so prispele z vseh strani nekdanje ljubljanske oblasti, so po večjem s kislimi obrazi govorili le o grenke besede o pekočih časih gospodarske krize.

Načelnik g. Teodor Novotny je pred vsem pozdravil podpredsednika ZTOI g. Rebeka in tajnika g. dr. Pretnarja, predsednika Okrožnega odbora g. Filipa Pristoua in zastopnika mestnega obrtnega referata g. dr. Frelia, nato se je pa spominjal smrti člana Emila Brandta in povedal, da ima združenje 58 članov, 17 vajencev in okrog 28 pomočnikov, a popolnoma točnega števila pomočnikov ne more navedeti, ker jih nekateri mojstri ne prijavljajo. Združenje od sedaj naprej ne bo več potrdilo izpričevala takega pomočnika, ki ni bil prijavljen združenju. Zaradi zahteve, naj se priključi izdelava marmelade, sadnih sokov itd. slaščičarski stroki, ne more navzlic vsem korakom poročati o uspehu, prav tako pa tudi ne, da bi smeli slaščičarji in halvarji prodajati sladolede na stalnih prostorih in deloma tudi ambulantskih potih, pač pa je še celo prepovedana ta prodaja na stalnih prostorih v jesenskem in zimskem času. Zelo veliko škodo delajo stroki peki z izdelki, ki jih smejo izdelovati samo slaščičarji, zlasti pa bifeji z izdelavo sladolede. Iz boja proti šušmarstvu je govornik navedel več presenetljivih primerov, zlasti se je pa pritožil tudi proti raznim gospodinjskim šolam, ki izdelujejo slaščice za privatnike in javne prireditve.

V imenu ZTOI je pozdravil zborovalce podpredsednik g. Rebek ter navedel, kako se je ZTOI zavzemala za zahteve združenja in je tudi uspeła, da je pekomo prepovedana izdelava keksov, odprto je pa še vprašanje izdelave krofov. ZTOI je sledno zastopala stališče združenja in sledila nasvetom vzornega načelnika g. Novotnega, nato je pa opozarjal na potrebo sloge med obrtniki, ki je neobhodno potrebna za uspešno dosego ciljev.

Predsednik Okrožnega odbora g. Filip Pristou je v svojem prepričljivem govoru imenoval minul leto za najbolj kritično, da nam ni več znan noben izhod iz krize, saj število obrtov silno pada. Ko je opisal najrazličnejše vzroke obupnih razmer ter govoril zlasti o strogi davčni praksi, je poudarjal, da sta Okrožni odbor in ZTOI dosegla pavšaliranje pridobnine za podeželske obrtnike, pripravljali se pa tudi nov zakon proti šušmarstvu, a že je dosežena pravica, da prisostvujejo obrtni zastopniki kazenskim razpravam proti šušmarjem. Ko je razpravljali še o zavarovanju in šušmarstvu v gospodinjskih šolah, je pozval navzoče, naj se oklenejo organizacije z vsem zaupanjem.

Iz poročila tajnika g. Remca posnemamo, da dolgujejo člani blizu 6.000 Din članarine, med drugim je pa tudi javil, da je tajništvo članom na razpolago vsak dan dopoldne in popoldne. Prečital je tudi blagajniško poročilo, ki izkazuje 2.500 Din čistega premoženja, nato je bil pa na predlog nadzornika g. Galletta soglasno sprejet absolutorij. G. Vilar iz Logatca je zahteval znižanje članarine, a govorniki gg. Novot-

ny, Rebek, Žužek iz Škofje Loke, Lenardič iz Most, Mohor iz Ljubljane in Šink in Mohor iz Kranja so vsi zagovarjali dosedanje članarino, češ, da brez žrtev ni uspehov, nato je bilo pa soglasno sklenjeno, da ostane dosedanja letna članarina 100 Din, družbe s poslovanjem plačajo 500 Din, člani, ki imajo podružnico, tudi 500 Din, a za inkorporacijo plačajo družbe 2.000 Din, za inkorporacijo podružnic pa 1.000 Din. Končno je bil tudi proračun soglasno sprejet, a pri tajnih volitvah z listki je bil za načelnika izvoljen dosednji načelnik g. Novotny z 29 glasovi, g. Pelicon je dobil 2 glasa in g. Vilar 1 glas, a še ta je bil neveljaven, ker kandidat ni iz Ljubljane. Izvolitev dosedanjega načelnika je bila sprejeta z dolgotrajnim aplavzom, nato so bili pa soglasno izvoljeni v odbor: g. Pelicon Adolf za podnačelnika, za odbornike pa gg.: Lenardič Adolf, Mohor Fr., Struna Ignacij, Šink Franc, Goleš Rud., Kastelic Viktor in Murn Gustav, za namestnike: ga. Petriček Ana, Krbavčič Jakob in Kastelic Alojzij, v nadzorni odbor Žužek Viktor, Vilar Karel, Galle Al. in za namestnike Zalaznik Ivan, Mihor Ivan in Kozina Karel ter v razsodišče Žužek Viktor, Pelicon Adolf, Šink Fr., Grah Blaž in Lenardič Karel, prav tako pa tudi člani izpitne in drugih komisij.

Ko je zastopnik obrtne oblasti g. dr. Frelia v obširnem govoru razpravljal o vseh aktualnih vprašanjih, je ob zaključku svojega izčrpnega govora, ki je napravil na vse prisotne najbolj vtis, izjavil, da bo mestna občina rada storila vse v prid obrtnika, da se povrne spet blagostanje.

Član g. Lenardič je navedel več drastičnih primerov neutemeljenega postopanja sanitarnih oblasti, nato pa je razpravljao o šušmarstvu hotelov, kavarn, restavracij, mlekar in gospodinjskih šol, a g. Mohor je orisal, kako velika podjetja delajo brez kvalificiranih slaščičarjev, medtem ko slaščičarji morajo podpirati brezposelne pomočnike.

Podpredsednik ZTOI g. Rebek je v sijajnem govoru, ki je bilo pravo poučno predavanje, najprej izjavil, da se bo kot občinski svetnik zavzel, da gospodinjska šola v mestnem zavodu ne bo več delala konkurence slaščičarjem, obenem bo pa ZTOI zahtevala, da velika podjetja zaposle kvalificirane moči, nato pa je podrobno opisal nove davčne predpise in uspehe davčnega odbora in ZTOI. Nasvetoval je pravilno izpolnjevanje davčnih prijav ter opozoril na predavanja o teh silno važnih stvareh, ki jih prireja Obrtniško društvo. Za prekršitno predavanje so se zborovalci govorniku zahvalili z viharim aplavzom, a gg. Mohor, Lenardič in Šink so še posebej izrekli zahvalo za uspešno delo ZTOI, Okrožnega in davčnega odbora, zlasti pa je g. Šink poudarjal škodo nestvarnega kritiziranja in potrebo resnega in složenega pozitivnega dela v krepki organizaciji. Tajnik g. Remic je utemeljeval potrebo skupnega delovanja z mariborskim združenjem, nato pa je g. Mohor zahteval, naj se globe za neudeležbo na skupščini izterjajo neizprosno, a g. Lenardič je priporočal mesečne seje in četrtletne članske sestanke. Ko je tudi tajnik ZTOI g. dr. Pretnar zagotovil vso podporo, je načelnik g. Novotny zaključil zborovanje, ki je pokazalo najlepšo solidarnost vseh članov združenja.

Iz tujine

Cela vas je izginila pod zemljo v Romuniji, ker se je odtrgal ogromen plaz. Ljudje so se komaj v zadnjem hipu rešili, a domovi s premoženjem vred so jim seveda uničeni.

Carinska vojna med Nemčijo in Poljsko, ki je trajala od 1925. leta, je sedaj končana, ker sta obe državi izboljšali tedanje izredne ukrepe.

Med Poljsko in Češko so se pojavili dalekosežni nesporazumi in zlasti poljski tisk odločno napada češko vlado zaradi netaktnega postopanja s poljsko manjšino.

Nemiri v Avstriji se spet ponavljajo. V Wellsu je prišlo do ostrih spopadov med delavstvom in policijo, a v Grazu je padlo tudi več bomb.

God maršala Josipa Pilsudskega je svečano proslavila vsa poljska republika.

Nizozemska kraljica-mati je po mučni boleznii preminula v zelo visoki starosti.

Atentat z bombo je bil v Berlinu poizkušen na ministra Göringa. Vlada je razpisala ogromno nagrado za tistega, ki bi zasledil atentatorje.

Z brzino 130 km na uro bodo vozili vlaki na progi Bologna—Firenza. Te dni so se vršili zadnji poizkusi, ki so se prav dobro obnesli.

Heimwehrovc zahtevajo, da se v Avstriji končno reši židovsko vprašanje in da odstranijo žide iz vseh javnih služb.

Francosko-angleški trgovinski razgovori so prekinjeni, ker Francija noče odstopiti od svoje politike kontingentiranja.

Novo špijsko afero ogromnih dimenzij so odkrili v Franciji. Špijonaža je bila najbolj razvita v vojaških obmorskih pristaniščih. Mnogo najuglednejših oseb je kompromitiranih. Izgleda, da niti ta ogromna afero ni zadnja, ki je razburila francosko javnost, ker vsak dan prihaja do novih škandaloznih odkritij.

Senzacionalne eksperimente z malimi vojaškimi napadalnimi ladjami in podmornicami brez posadke vrši angleška mornarica.

Ruski delavci ne bodo odslej več plačani po tarifi, nego po kakovosti njihovega dela, kakor so z najnovejšim dekretom določili Kalinjin, Molotov in Jenkidze.

Turška vlada je odločila, da bo takoj popisala vse neoženjene čez 25 let stare in jih zelo obdavčila.

Politična situacija v Avstriji se spet zaostrojuje zaradi spopadov med krščanskimi socijalisti in Heimwehrovc.

V znani aferi Stavisky prihaja vedno do novih odkritij in aretacij. Kompromitiran je tudi eden najvišjih generalov francoske vojske.

Konferenca načelnikov Sokola Jugoslavije, Češkoslovaške in Poljske se je vršila nedavno v Varšavi.

Strahovita železniška nesreča se je pripetila v Rusiji na neki uralski postaji. 30 je mrtvih, a 70 težko ranjenih.

Dunajska mestna občina je odpustila vse zdravnike, ki so židovskega rodu in tudi sicer odpušča vse uradnike in nameščence židovske vere.

Nemški duhovniki se ne smejo vmešavati v politično življenje je odločno izjavil pravosodni minister dr. Frank.

500.000.000 posojila išče Nemčija v Ameriki, da bi mogla nabaviti za industrijo potrebne sirovine.

Guverner Reichsbanke dr. Schacht je zagrozil z demisijo, če bo Hitler izvedel svoj program o pobijanju nezaposlenosti, ki bi izzval finančno katastrofo.

Strahovito so pretepli bivšega francoskega pravosodnega ministra Reynalda, ker je že 1932. leta zamolčal veliko Staviskijevo afero, ki bi že tedaj mogla biti odkrita.

Zanatska banka Kraljevine Jugoslavije A. D. Beograd

sklicuje na nedeljo 22. aprila 1934. leta ob 9. uri predpoldne v Beogradu, v kinu dvorani Zanatskega doma, Beograd, Žorža Klemansoa št. 1

sedmi redni zbor delničarjev

z naslednjim dnevnim redom:

1. Izvolitev zapisnikarja, treh skrutinorjev in treh overovateljev zapisnika zbora.

2. Poročilo upravnega odbora in predložitev bilance za leto 1933.

3. Poročilo nadzorstvenega odbora za leto 1933.

4. Odobritev bilance in poročilo upravnega in nadzorstvenega odbora za leto 1933.

5. Predlog glede uporabe čistega dobička.

6. Volitev šestih članov v upravni odbor in dveh članov v poslovni odbor glavne podružnice v Zagrebu.

7. Reševanje eventualnih predlogov v smislu čl. 28 bančnih pravil.

Delničarji, ki žele prisostvovati temu zboru, morajo deponirati svoje delnice najmanj sedem dni pred določenim dnem za zbor v smislu čl. 24 bančnih pravil in to na blagajni Cen-

trale Zanatske banke kraljevine Jugoslavije a. d., Beograd, Žorža Klemansoa št. 1., ali na blagajnah Glavne podružnice v Zagrebu, Frankopanska ul. št. 5/a, podružnice v Ljubljani, Gajeva ulica št. 6 in podružnice v Sarajevu, Sime Milutinovića št. 2.

Obenem se opozarja delničarje Zanatske banke kraljevine Jugoslavije a. d., da jim ni treba svojih delnic za udeležbo na zboru delničarjev dne 22. aprila 1934. deponirati osebno, temveč jih lahko pošljejo tudi po pošti bodisi Centrali, bodisi Glavni podružnici v Zagrebu ali podružnicam v Ljubljani in Sarajevu ter bodo v zameno za te prejeli potrebne vstopnice za zbor v smislu čl. 24. bančnih pravil. Delničarji iz enega kraja, ki žele zboru osebno prisostvovati ali biti po svojih pooblaščenih zastopani, v izogib stroškov lahko pošljejo svoje delnice skupno v enem ovoju; v vsakem slučaju pa morajo prejeti Centrala ali glavna podružnica ter podružnici v Ljubljani in Sarajevu delnice vsaj sedem dni pred zborom delničarjev.

PLINSKE NAPRAVE

P. n. občinstvu, osobito hišnim posestnikom odnosno stavbenikom vljudo javljam, da imam kot prvi in edini v naši banovini pravico in obrtno pooblaščenje, da smem izvrševati, popravljati in napravljati sam vse potrebne plinske naprave in vode bodisi za kopalnice, kuhinje, ogrevalnice in sploh vse tozadevne hišnogospodarske in industrijske naprave v vsaki pogojeni izmeri. — Kot prvi tovrstni domač, aprobiran strokovnjak se priporočam vsem interesentom

NOVAK PETER, izprašan mojster za vse plinske naprave. — Gregorčičeva 11, Ljubljana, Gradišče.

VELIKONOČNO PRESENEČENJE

Vam pripravljamo najboljša slovenska družabna revija

„NAŠA POTA“
Celoletno Din 60.- Naročite jo!
LJUBLJANA, poštni predal štev. 114

Obrtniška samopomoč, reg. pom. blagajna v Ljubljani, opozarja svoje člane, da se drže točno plačevanja prispevkov in ne zaostajajo z istimi. Kdor ne plačuje točno, tudi nima pravice do izplačila pogrebne. Vplačila, ki se izvrše šele po smrti zavarovanca, ne dajejo pravice do posmrtnine, kar naj članstvo upošteva. Vsak mora biti toliko zavezan, da se drži točno pravil, da ne bo kasneje nepotrebnih reklamacij. Ravno tako pozivamo naše obrtnike, da pristopijo v to koristno ustanovo, ki nudi članu oziroma svojo zavarovanca v slučaju smrti potrebno podporo. Zato ne odlašajte več in pišite še danes po prijavnico. Priložite znamko za 3 Din za odgovor in tiskovino. Vsa druga pojasnila brezplačno. Pridobivajte nove člane.

Manifestacija obrtništva in trgovstva Ljutomer. sreza v Ljutomeru

Veliko manifestacijo dela je priredilo na praznik sv. Jožefa 19. marca na svojem zborovanju trgovstvo in obrtništvo ljutomerskega sreza v gostilni Triglav v Ljutomeru, ki mu je prisostvovalo mnogo odličnih gostov ter nad dvesto tovarišev in tovarišic iz vsega sreza.

Zborovanje je otvoril tovariš Reich Ciril in prisrčno pozdravil vse odlične goste, med katerimi sreskega nač. g. dr. Farčnika kot zastopnika oblasti, svetnika g. dr. Zmavca kot župana mesta Ljutomera, nadalje zastopnike trgovine in obrti gg. zborniške svetnike Zadravca, industrijalca iz Središča, Igliča iz Ljubljane in Čeha iz Murske Sobote, narodna poslanka g. Hajdinjaka in Zemljiča ter zastopnika občinske organizacije JNS g. Stoparja ter vse predsednike posameznih združenj.

V znak globoke udanosti in hvaležnosti do vzvišenega našega vladarja Nj. Vel. kralja Aleksandra je prečital tov. predsednik vdanostno brzojavko, ki so jo zborovalci z velikim navdušenjem sprejeli. Pismeni pozdravi so bili odposlani tudi predsedstvu trgovsko-obrtno-industrijske zbornice v Ljubljani ter njenemu tajniku narodnemu poslancu g. Mohoriču.

S toplo besedo se je tov. Reich spomnil umrlega člana tov. Ivana Rebeka, ustanovitelja obrtnih zadrug in slovenskih obrtnih društev. V nadaljnjem govoru je poročal o težkem položaju in o prej neznanih skrbah, ki so zajele ves obrtniški stan. Gospodarska kriza sili vse obrtništvo in trgovstvo, da si išče bolj kot kdaj poprej rešitve v krepki organizaciji in v sodelovanju vseh obrtnikov in trgovcev brez ozira na stroko. Apeliral je na vse merodajne činitelje, da zastavijo svoje sile za moralno podporo obrtniškega stanu. Ob koncu poročila je še izrazil željo, da bi posvetovanja potekla v enodušnosti in slogi in da bi rodila uspeh, ki ga pričakujemo vsi v svojem interesu in v interesu naše države.

Župan mesta Ljutomera g. dr. Zmavec je izrekel zborovalcem dobrodošlico v imenu ljutomerskega meščanstva, želeč jim najlepših uspehov.

Narodni poslanec g. Hajdinjak je poročal o proračunski debati v narodni skupščini in poudarjal velike težave, ki so jih imeli ob sprejetju proračuna in o postavkah, ki so se dale znižati. Za mnoge uspehe, ki so bili doseženi v omiljenju bremen našega trgovstva in obrtništva, se imamo zahvaliti tudi nar. poslancu g. Mohoriču. Poročal je tudi o neposrednih davkih ter apeliral, da se izvolijo v davčne odbore in cenilne komisije res zmožni ljudje.

Narodni poslanec g. Zemljič je referiral o težkih bremenih, ki zadevajo ne le našega kmeta, marveč tudi vse naše podeželsko trgovstvo in obrtništvo ter pripomnil, da je bilo v skupščini doseženo črtanje nekaterih davčnih bremen.

Zborniški svetnik g. Iglič iz Ljubljane je v svojem izčrpnem nad tričetrt ure trajajočem poročilu podal sliko o splošnih gospodarskih zadevah, o potrebi skupnega složnega dela, o nalogah združenj, o sedanjem socialnem zavarovanju obrtništva in delavstva, o decentralizaciji istega, o reorganizaciji okrožnih uradov, o potrebi sodelovanja obrtnikov in trgovcev v občinskih upravah, o javnih delih, brezposelnosti, o novelizaciji obrtniškega zakona ter o šušmarstvu. Zaključujoč svoja izvajanja je apeliral na vse merodajne faktorje, da na merodajnih mestih podpro želje obrtništva.

Zborniški svetnik g. Zadravec iz Središča je obširno razpravljal o najbolj perečem vprašanju naših novih davkov, s katerimi smo vsi občutili silno povišanje pridobnine, katera obdavčitev se bo računala po vrednosti najemnine stanovanja. Poročal je tudi, da se premalo

upoštevajo želje davčnih odborov. Davčna uprava je predlagala povišanje pridobnine oziroma pavšaliranje na 120 Din za mojstra in 60 Din za pomočnika. Prizadeži, ki imajo manj kakor 1500 Din dohodkov, naj vložijo prošnjo za oprostitve pridobnine, sklicujoč se na to, da dohodek ne dosega najnižjega minimuma.

Zborniški svetnik g. Čeh iz Murske Sobote je poročal o davkih na poslovni promet in o obveznem izdajanju računov ter opozoril, da je nujno potrebno omejiti karte ali pa jih sploh odpustiti, ker se radi istih cene zvišujejo za 30 do 60%, dočim cene agrarnih produktov silno padajo.

Ravnatelj meščanske šole g. Baukart iz Ljutomera je referiral o obrtno-nadaljevalnem šolstvu in poudarjal, kako neobhodno je potrebna izobrazba v obrtno-nadaljevalnih šolah, ker ima le s temeljitejšo izobrazbo naše obrtništvo boljše bodočnost.

Izvajanjem posameznih govornikov so vsi zborovalci z največjim zanimanjem sledili ter jih z navdušenjem sprejeli, a predsednik tov. Reich jim je v imenu vseh izrekel toplo zahvalo.

Iz poročil posameznih govornikov in iz debate zborovalcev je bila sestavljena resolucija, ki so jo vsi zborovalci soglasno sprejeli, in sicer:

1. Zahtevamo takojšnje znižanje obrestne mere, ker je dosedanje znižanje nezadostno in se pri nas sploh ne čuti. Naša država je pretežno agrarna, a agrarni produkti ne prinašajo niti 5%.

2. Obrtnikom bi se kreditne razmere olajšale le s tem, da bi jim državna obrtna banka dovoljevala namesto dosedanjih kratkoročnih kreditov dolgoročne kredite po znosni obrestni meri. Obrtništvo se kreditov pri tej banki ne more poslužiti, ker so kratkoročni, a obrestni previsoke.

3. Ureditve denarnega vprašanja je najnujnejše in najvažnejše vprašanje našega obstoja. Zahtevamo njegovo takojšnjo ureditev, ker je propast vseh pridobitnih slojev v kratkem času neizogibna, s tem pa uničena tudi davčna moč našega stanu.

4. Ugodnosti glede plačila davčnih zaostankov iz leta 1932 se trgovstvo in obrtništvo dravske banovine ne more posluževati, ker teh zaostankov po večini ni. Radi enakopravnosti pa zahtevamo, da se nam dovolijo obročna odplačila zaostankov iz leta 1933.

Zahtevamo splošno razširitev pavšaliranja pridobnine za celotno obrtništvo ne glede na mesta in trge pod 5000 prebivalcev z eventualno zmerno proporcijo, dalje odpravo prometnega davka od zaslužka ter oprostitve pridobnine za obrtništvo, ki ne doseže 1500 Din letnega zaslužka, to je povprečno dničarske meze.

5. Z ozirom na ustavno nam zajamčeno enakopravnost vseh stanov v državi zahtevamo razširjenje zaštite tudi za trgovce in obrtnike analogno zaštiti kmetov, to pa radi tega, ker je posebno podeželsko trgovstvo in obrtništvo odvisno od solvence kmetov. Iz istega razloga odklanjamo vsako preobdavljenje svojega stanu.

6. Uvede se naj takoj eksistenčni minimum v zadostni višini. Marsikateri obrtnik doplačuje v svojem obrtu in življenju na račun svoje obratne glavnice, kljub temu pa mora plačevati razmeroma visoko pridobnino.

7. Železniške tarife za les so odločno previsoke, ker niso v nobenem pravem razmerju s cenami lesa ter se zaradi teh tarif ovira lesna trgovina v tuzemstvu in inozemstvu. S primernimi ugodnejšimi izvoznimi tarifami bi se izdatno dvignil izvoz lesa. To velja tudi za druge izvozne predmete.

8. Konkurenčna tarifa za osebni promet na železnicah z istosmernimi avto-

busnimi progami naj se razširi tudi na druge proge, ker je krivično, da plačuje prebivalstvo v krajih, kjer ni avtobusnih prog, brezprimerno višjo voznino od drugih.

9. Samoupravnim telesom in drugim državnim institucijam se naj zabrani izvrševanje obrtniških del v lastni režiji. Javna dela naj se oddajajo na podlagi licitacij le obrtnikom, ki plačujejo državni visok davek. Pri licitacijah za javna dela naj se obrtniku dostop ne onemogoči, če je slučajno z davki v zaostanku. Tak zaostanek se mu naj pri izplačilu odtegne.

Razpisi javnih dobav naj bodo tako urejeni, da bo omogočen malemu obrtniku dostop.

10. Zaščitne carine za veleindustrijo v Jugoslaviji naj se revidirajo, ker so mnoge glavna ovira našemu izvozu agrarnih pridelkov in to zaradi tega, ker zapirajo industrijske države ob našem nazadujočem uvozu vsak dan bolj svoje meje našim produktom.

11. Carina na proizvode, ki jih v naši državi še ne izdelujemo ali ne v dovoljni kakovosti oziroma kapaciteti, naj se zniža. To velja posebno za nekatere vrste strojev.

12. Zaščiti naj se domača obrt proti podjetjem, ki so ustanovljena s tujim kapitalom in grozijo upropasti domačo obrt (Bat'a, Tivar).

13. Oblasti naj strogo nastopajo proti neupravičenim obrtnikom, trgovcem in nakupovalcem, ki jih je vedno več in ki poslujejo na škodo upravičenih obrtnikov in trgovcev ter državne blagajne.

14. Pri trgovskih pogajanjih naj se pritegnejo kot eksperti tudi strokovnjaki iz prizadetih slojev oziroma krajev, na primer glede obmejnega prometa.

Že pripravljeni zakon zoper karte, ki podražujejo blago in delajo z velikimi dobički, naj se takoj sprejme in oživotvori.

15. Naša trgovinska zastopstva pri poslanštvih in konzulatih naj bodo bolj agilna in naj poročajo redno o tržnih cenah in razmerah, kakor to store trgovinski zastopniki drugih držav, ki poročajo vsak dan brzojavno cene izvoznega blaga.

16. Že dolgo obljubljeni gospodarski svet naj se takoj osnuje. V njem naj bodo zastopniki gospodarskih slojev, ki jih pošljejo vanj naše gospodarske organizacije.

17. Zahtevamo, da se takoj ukine krivični tridostotni davek na predelavo moke.

18. Protestiramo proti pravilniku, ki je bil izdan o neposrednih davkih, ker nikakor ne odgovarja skladu zakona ter prosimo, da se pravilnik spremeni in obrazloži glede zaposlenja obrtnikov, učencev in pomočnikov.

Zanimanje zborovalcev za izvajanja g. govornikov in enodušno soglasanje s storjenimi sklepi je pokazalo jasno sliko, v kako težkem in skrajno slabem položaju se nahaja danes trgovstvo in obrtništvo.

Ob 12. uri je predsednik tovariš Reich zaključil manifestacijski zbor z željo, da gg. poslanci sporoče nujne zahteve obrtnikov in trgovcev na pristojnih mestih ter da poskrbe za hitro odpravo brezupnega stanja.

Pri skupnem opoldanskem obedu, ki ga je priredilo društvo na čast odličnim gostom, so bila pretresena mnoga važna gospodarska in stanovska vprašanja, dokler se niso g. poslanci in ostali g. govorniki odpeljali s popoldanskim vlakom.

Zborovanje ljutomerskih in okoliških trgovcev in obrtnikov nam jasno prikazuje veliko voljo našega obrtništva za smotno delo. Prepričani smo, da bodo merodajni z največjo pozornostjo sprejeli njihovo resolucijo, ki smo jo s celim poročilom zaradi velike pomembnosti objavili v celoti, in da bodo ugodili upravičenim zahtevam po olajšavah najtežjih zaprek krepkejšemu in boljše gospodarskemu življenju naše obrti.

Če bodo vse naše obrtniške organizacije s tako živahnostjo in marljivostjo delovale in razumevale svoje naloge, potem pač smemo pričakovati rešitev iz sedanjega nevdolžnega položaja. Kdor trka, se mu bo odprlo. Ljutomerskim tovarišem za njihovo vzorno delo čestitamo.

Odgovorni urednik Lojze Hočevar. Za konzorcij »Obrtnega Vestnika« Josip Rebek. Tiska Narodna tiskarna. — Predstavniki Fr. Jezeršek. Vsi v Ljubljani.

Iz organizacij

Združenje obrtnikov oblačilnih strokov v Gornji Radgoni je imelo dne 18. februarja t. l. svojo redno skupščino, katere se je udeležilo 55 članov. Skupščino je vodil dolgoletni predsednik Združenja g. Jančar Franc, krojaški mojster v Gornji Radgoni. Iz vseh poročil sledi, da je bilo poslovanje uprave zelo vestno in uspešno in je v tem pogledu izrazil upravi in nadzorstvenemu odboru popolno priznanje navzoči tajnik Okrožnega odbora. Združenje šteje 113 članov, in sicer: 41 šivilj, 20 krojačev in 52 čevljarjev, pomočnikov je 23, vajencev pa 58. Združenje je imelo v preteklem letu dohodkov Din 3525.05, izdatkov pa Din 3360.50, tako da znaša prebitok v gotovini Din 164.55. Po poročilu predsednika nadzorstvenega odbora g. Gamzerja Ivana je bila soglasno sprejeta razrešnica upravi in nadzorstvenemu odboru. Sklenjeno je bilo, da se poviša vpisnina za člane na Din 250, za vajence na Din 25.— in oprosnina na Din 50.—. Prav tako je bil odobren proračun z izdatki v znesku Din 4050 in določena članarina po Din 15.— za vsakega člana. V pomočniški izpraševalni odbor so bili izvoljeni vsi dosedanjí člani. Med slučajnostmi je povzel besedo tajnik Okrožnega odbora g. Novak Julij in obrazložil v daljšem govoru škodo, ki jo povzroča industrija oblačilnim strokam, dalje je govoril o napornem prizadevanju zbornice za TOI za zaščito rokodelskih obrtov, o šušmarstvu, davčnih zadevah, o predpisih za pomožno osobje in končno o nelojalni konkurenci med obrtniki samimi. Predsednik gosp. Jančar Franc je apeliral na navzoče člane, da podpirajo upravo radi omejitve šušmarstva, nato pa se je v imenu Združenja prisrčno zahvalil tajniku g. Novaku za njegova poučna in koristna izvajanja in zaključil lepo uspešno skupščino.

Kamnoseki dravske banovine so zborovali 27. pr. m. v Ljubljani. Razmeroma slaba udeležba je pričala o težki krizi, ki je zajela to obrt zaradi skoro popolnega zastoja v gradbenem gibanju in zaradi hude konkurence cementnih izdelkov. Po otvoritvi zborovanja je predsedniku g. Vodniku poročal tajnik o delovanju združenja, ki je bilo osredotočeno v prvi vrsti okrog novelizacije obrtnega zakona. V zaščito kamnosekov je bil stavljen predlog, da smejo cementne odlivke v strunjeni masi obdelovati le kamnoseki in ne cementarji. O delovanju zbornice in okrožnega odbora je poročal odborov tajnik g. Šubic, posebej pa je še tolmačil nove določbe o davkih.

Združenje čevljarjskih mojstrov v Žireh je imelo svoj občni zbor 18. pr. m. Iz poročila predsednika g. Ivana Zajca se je zrcalila velika kriza, ki je zajela nekdanj tako cvetočo čevljarjsko obrt v Žireh. Od 55 članov jih izvršuje samostojno obrt le 31, medtem ko so se 24 mojstri morali udingati kot pomočniki, ker sami nimajo toliko dela, da bi se mogli samostojno preživljati. Zaradi malega števila plačujočega članstva je tudi uspešno delovanje združenja onemogočeno in je bila sklenjena likvidacija združenja in priklonitev članstva h kolektivnemu združenju v Žireh.

Združenje mizarjev v Ljubljani nanznanja, da se vrši pomočniška preizkušnja v nedeljo, dne 29. aprila t. l. Prošnje je poslali najkasneje do 14. aprila na Združenje, ki ima svoje prostore v Ljubljani, Tržaška cesta št. 13.

Opozorilo!

Obrtniško društvo v Ljubljani. Opozorjamo vse tov. obrtnike, ki so prejeli »Obrtniški koledarček« za leto 1934. in še niso istega poravnali, da to takoj storijo, da ne bo nepotrebnih stroškov in opominov. Vsak naj bo toliko zaveden, da zadosti svoji obveznosti napram društvu.

Industrijalci, obrtniki!

Če še niste moji odjemalci, poskusite pri meni, kadar rabite orodje, železo, pločevino, železne in lesene jermene, gonilne in šivalne jermene, jermenski vosek in vse ostalo v mojo stroko spadajoče blago.

Poštena postrežba in nizke cene Vas bodo zadovoljile.

FR. STUPICA,
LJUBLJANA, GOSPOSVETSKA 1

Vsaki Din 10.000.-, odtegnjenih prometu, more zaposliti enega brezposelnega celo leto

Zaupajte torej vaš denar domačim denarnim zavodom, da bodo z novimi krediti poživili gradbeno delavnost in dali kruha delavcem, dela obrti in industriji ter povečali prodajo blaga.

Nalagajte denar v

MESTNO HRANILNICO LJUBLJANSKO,

katera vam nudi ugodno obrestovanje, popolno varnost, ter sedaj vložene vloge (t. j. po 1. januarju 1933) izplačuje na vsakočasno zahtevo.